

B.A. (SEM/CR) CBCS Part-II Semester-III Examination: March/April-2023**History (Optional) Paper-IV****HISO4: History of India (1757-1857)****Day and Date: Wednesday, 24/05/2023****Total Marks: 60****Time: 10.30 AM To 12.30 PM****Instructions:**

1. All Questions are Compulsory.
2. All Questions carry equal marks.
3. Figures to the right indicate full marks

Q.1. Choose the Correct alternatives from the following.

15

- 1 Dual Government System in India was Implemented by
A) Lord Cornwallis B) William Bentinck C) Robert Clive D) lord Canning
- 2Province was annexed by Lord Dalhousie under misgovernance
A) Satara B) Jhansi C) Awadh D) Nagpur
- 3 The Nizam accepted Subsidiary alliance in
A) 1796 B) 1797 C) 1802 D) 1798
- 4 Lord Dalhousie sent..... to Awadh as first Resident
A) Underwood B) Sleeman C) Minto D) Clowes
- 5 appointed Collector as officer to collect the revenue
A) Warren Hastings B) Lord Cornwallis C) Lord Wellesley D) Lord Bentick
- 6 The Permanent Settlement System was Introduced in
A) Bombay area, Assam B) Punjab, Madras C) North-West Provinces, Central India D) Bengal, Bihar
- 7 Ryotwari system in Madras province was introduced by...
A) Thomas Monro B) John Shore C) Lord Cornwallis D) Holt Mackenzie
- 8 system is also known as 'Zamindari' or 'Malgujari'
A) Ryotwari system B) Mahalwari system D) None Of These
- 9 described economic exploitation in the term "Ransom"
A) Dadabhai Naoroji B) Bhaskar Pandurang Tarkhadkar C) Gopal Hari Deshmukh D) Raja Rammohan Roy
- 10 Ryotwari system in Mumbai province was introduced byGovernor
A) Mount Elphinstone B) Captain Read C) Lord Minto D) Lord Chelmsford
- 11 Santhala (Tribal Community) held a meeting at.....
A) Bhaganidhi B) Nagpur C) Assam D) Khandesh
- 12 The Scheduled date for Revolt of 1857 was.....
A) 29 March B) 10 April C) 2 June D) 31 May

- 13 Governor General Exclaimed that "Even if Shinde and the Nizam had participated, the revolt of 1857 would have been successful.
A) Lord Dalhousie B) Lord Canning C) Lord Ripon D) Lord Mountbatten
- 14 The post of Secretary of State for India, was created by...Act
A)1813 B) 1833 C)1853 D)1858
- 15 By Act of 1858 introduced the post of as representative of the King of England
A) Viceroy B) Commissioner C) Governor D) None of these

Q.2. Write short Notes (Three out of Four) .

15

- 1 Career of Warren Hastings
- 2 Treaty of Vasai
- 3 Mahalwari System
- 4 Uprising of Santhals

Q.3. Write short Answers (Three out of Four) .

15

- 1 Write information about the career of Lord Cornwallis
- 2 Explain the effects of British revenue system.
- 3 Explain the causes of Tribal revolts
- 4 What were the causes of the failure of 1857 Revolt

Q.4.. Answer the following question on broad. (One out of two).

15

- 1 Give Information about Subsidiary alliance and explain the merits and Demerits of Subsidiary alliance
- 2 State the reasons of revolt of 1857 and explain the nature of revolt

मराठी रूपांतर

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

- 1 भारतात दुहेरी राज्यव्यवस्था.....याने राबविली
अ) लॉर्ड कॉर्नवॉलिस ब) विल्यम बेंटीक क) रॉबर्ट क्लार्क ड) लॉर्ड कॅनिंग
- 2 कुप्रशासनाखाली लॉर्ड डलहौसीनेहा प्रांत विलीन केला
अ) सातारा ब) झाशी क) अवध ड) नागपूर
- 3 निजामाने तैनाती फौज.....साली स्वीकारली.
अ) १७९६ ब) १७९७ क) १८०० ड) १७९८
- 4 लॉर्ड डलहौसी याने.....यास प्रथम रेसिडेंट म्हणून अवधला पाठविले.
अ) अंडरवूड (ब) स्लीमन (क) मिंटो (ड) क्लोज
- 5याने महसूल गोळा करण्यासाठी 'कलेक्टर' या अधिकाऱ्याची नियुक्ती केली.
अ) वॉरन हेस्टिंग्स ब) लॉर्ड कॉर्नवॉलिस क) लॉर्ड वेलस्ली ड) लॉर्ड बेंटीक

- 6 कायमधारा पद्धत..... येथे लागू करण्यात आली
अ)मुंबई इलाखा, आसाम (ब) पंजाब, मद्रास (क) वायव्य प्रांत, मध्य भारत (ड) बंगाल,बिहार
- 7 मद्रास इलाख्यात रयतवारी पद्धत.....याने सुरू केली.
अ) थॉमस मत्रो ब) जॉन शोअर क) लॉर्ड कॉर्नवॉलिस ड) होल्ट मॅकेन्जी
- 8या पद्धतीला 'जमीनदारी' किंवा 'मालगुजारी' असेही म्हणतात
अ)रयतवारी पद्धत ब) महालवारी पद्धत क) कायमधारा पद्धत ड) यांपैकी नाही
- 9 'खंडणी' या शब्दात आर्थिक शोषणाचे वर्णनयांनी केले.
अ)दादाभाई नौरोजी ब) भास्कर पांडुरंग तर्खडकर क) गोपाळ हरि देशमुख ड) राजा राममोहन रॉय
- 10 मुंबई प्रांतात रयतवारी पद्धतया गवर्नर ने सुरू केली.
अ)माउंट एल्फिन्स्टन ब) कॅप्टन रीड क)लॉर्ड मिंटो ड) लॉर्ड चेम्सफोर्ड
- 11 संथाळानी (आदिवासी जमात)..... येथे सभा आयोजित केली होती.
अ)भागनिधी ब) नागपूर क) आसाम ड) खानदेश
- 12 १८५७ च्या उठावासाठी..... ही तारीख नियोजित होती
अ)२९मार्च ब)१० एप्रिल क)२ जून ड) ३१ मे
- 13 शिंदे व निजाम यांनी भाग घेतला असता तरी १८५७ चा उठाव यशस्वी झाला असता असे..... या गव्हर्नर जनरलने म्हटले.
अ)लॉर्डडलहौसी ब)लॉर्ड कॅनिंग क)लॉर्ड रिपन ड) लॉर्ड माऊंटबॅटन
- 14 भारतमंत्री या पदाची निर्मिती कोणत्या कायद्याने झाली.
अ)१८१३ ब) १८३३ क) १८५३ ड) १८५८
- 15 १८५८ च्या कायद्याने इंग्लंडच्या राजाचा प्रतिनिधी म्हणूनहे पद तयार झाले
अ)व्हाईसरॉय ब) कमिशनर क) गवर्नर ड)यापैकी नाही

Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 वॉरन हेस्टिंग्जची कारकीर्द
- 2 वसईचा तह
- 3 महालवारी पद्धत
- 4 संथाळांचा उठाव

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

- 1 लॉर्ड कॉर्नवॉलिसच्या कारकिर्दी विषयी थोडक्यात माहिती लिहा
- 2 ब्रिटीशकालीन महसूल व्यवस्थेचे परिणाम स्पष्ट करा .
- 3 आदिवासींच्या उठावाची कारणे स्पष्ट करा
- 4 १८५७ च्या उठावाच्या अपयशाची कारणे लिहा

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

- 1 तैनाती फौज पद्धती विषयी माहिती द्या आणि या पद्धतीचे गुणदोष स्पष्ट करा
- 2 १८५७ च्या उठावाची कारणे सांगुन स्वरूप स्पष्ट करा.

Model Answer Paper

B.A. (SEM/CR) CBCS Part-II Semester-III Examination: March/April-2023
History (Optional) Paper-IV
HISO4: History of India (1757-1857)

Day and Date: Wednesday, 24/05/2023
Time: 10.30 AM To 12.30 PM

Total Marks: 60

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

- 1 भारतात दुहेरी राज्यव्यवस्था.....याने राबविली
अ) लॉर्ड कॉर्नवॉलिस ब) विल्यम बेंटीक क) रॉबर्ट क्लार्क ड) लॉर्ड कॅनिंग

Option 3

- 2 कुप्रशासनाखाली लॉर्ड डलहौसीनेहा प्रांत विलीन केला
अ) सातारा ब) झाशी क) अवध ड) नागपूर

Option 3

- 3 निजामाने तैनाती फौज.....साली स्वीकारली.
अ) १७९६ ब) १७९७ क) १८०० ड) १७९८

Option 4

- 4 लॉर्ड डलहौसी याने.....यास प्रथम रेसिडेंट म्हणून अवधला पाठविले.
अ) अंडरवूड (ब) स्लीमन (क) मिंटो (ड) क्लोव्ज

Option 2

- 5याने महसूल गोळा करण्यासाठी 'कलेक्टर' या अधिकाऱ्याची नियुक्ती केली.
अ) वॉरन हेस्टिंग्ज ब) लॉर्ड कॉर्नवॉलिस क) लॉर्ड वेलस्ली ड) लॉर्ड बेंटीक

Option 1

- 6 कायमधारा पद्धत..... येथे लागू करण्यात आली
अ) मुंबई इलाखा, आसाम (ब) पंजाब, मद्रास (क) वायव्य प्रांत, मध्य भारत (ड) बंगाल, बिहार

Option 4

7 मद्रास इलाख्यात रयतवारी पद्धत.....याने सुरू केली.

अ) थॉमस मन्त्रो ब) जॉन शोअर क) लॉर्ड कॉर्नवॉलिस ड) होल्ट मॅकेन्जी

Option 1

8या पद्धतीला 'जमीनदारी' किंवा 'मालगुजारी' असेही म्हणतात

अ)रयतवारी पद्धत ब) महालवारी पद्धत क) कायमधारा पद्धत ड) यांपैकी नाही

Option 3

9 'खंडणी' या शब्दात आर्थिक शोषणाचे वर्णनयांनी केले.

अ)दादाभाई नौरोजी ब) भास्कर पांडुरंग तर्खडकर क) गोपाळ हरि देशमुख ड) राजा राममोहन रॉय

Option 4

10 मुंबई प्रांतात रयतवारी पद्धतया गवर्नर ने सुरू केली.

अ)माउंट एल्फिन्स्टन ब) कॅप्टन रीड क)लॉर्ड मिंटो ड) लॉर्ड चेम्सफोर्ड

Option 1

11 संथाळानी (आदिवासी जमात)..... येथे सभा आयोजित केली होती.

अ)भागनिधी ब) नागपूर क) आसाम ड) खानदेश

Option 1

12 १८५७ च्या उठावासाठी..... ही तारीख नियोजित होती

अ)२९मार्च ब)१० एप्रिल क)२ जून ड) ३१ मे

Option 4

13 शिंदे व निजाम यांनी भाग घेतला असता तरी १८५७ चा उठाव यशस्वी झाला असता असे..... या गव्हर्नर जनरलने म्हटले.

अ)लॉर्डडलहौसी ब)लॉर्ड कॅनिंग क)लॉर्ड रिपन ड) लॉर्ड माउंटबॅटन

Option 2

14 भारतमंत्री या पदाची निर्मिती कोणत्या कायद्याने झाली.

अ)१८१३ ब) १८३३ क) १८५३ ड) १८५८

Option 4

15 १८५८ च्या कायद्याने इंग्लंडच्या राजाचा प्रतिनिधी म्हणूनहे पद तयार झाले

अ)व्हाईसरॉय ब) कमिशनर क) गवर्नर ड)यापैकी नाही

Option 2

Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

1 वॉरन हेस्टिंग्जची कारकीर्द

Ans:

2 वसईचा तह

Ans:

3 महालवारी पद्धत

Ans:

4 संथाळांचा उठाव

Ans:

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

1 लॉर्ड कॉर्नवॉलिसच्या कारकिर्दी विषयी थोडक्यात माहिती लिहा

Ans:

2 ब्रिटीशकालीन महसूल व्यवस्थेचे परिणाम स्पष्ट करा .

Ans:

3 आदिवासींच्या उठावाची कारणे स्पष्ट करा

Ans:

4 १८५७ च्या उठावाच्या अपयशाची कारणे लिहा

Ans:

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

1 तैनाती फौज पद्धती विषयी माहिती द्या आणि या पद्धतीचे गुणदोष स्पष्ट करा

Ans:

2 १८५७ च्या उठावाची कारणे सांगुन स्वरूप स्पष्ट करा.

Ans:
